



ÚTVAR: Odbor environmentální a ekologického
zemědělství
ČÍSLO ÚTVARU: 18130

SPISOVÁ ZN.: 15BVD1286/2021-18134
NAŠE ČJ.: 10860/2021-MZE-18134

VYŘIZUJE: JUDr. Jana Traplová
TELEFON: 221812346
E-MAIL: Jana.Traplova@mze.cz
ID DS: yphaax8

ADRESA: Těšnov 65/17, Nové Město, 110 00 Praha 1

DATUM: 22. 2. 2021

Novela zákona na ochranu zvířat a žádost o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním zvláštního opatření z důvodu týrání zvířete

Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství, oddělení ochrany zvířat (dále jen „Ministerstvo zemědělství“), je gestorem zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“), a také je podle tohoto zákona příslušným orgánem ochrany zvířat a organizuje, řídí a kontroluje plnění úkolů na úseku ochrany zvířat. V souladu s touto svojí kompetencí vydalo Ministerstvo zemědělství tento informační materiál: „Novela zákona na ochranu zvířat a žádost o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním zvláštního opatření z důvodu týrání zvířete“.

Dne 1. 2. 2021 nabyl účinnosti zákon č. 501/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela zákona na ochranu zvířat přinesla nové ustanovení § 28d – Úhrada nákladů spojených se zajištěním předběžné náhradní péče a zvláštního opatření ministerstvem.

K žádosti o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním zvláštního opatření z důvodu týrání zvířete:

- náležitosti žádosti jsou upraveny v § 28d odst. 2 a 5 až 7 zákona na ochranu zvířat,
- zvláštní opatření je upraveno v § 28a zákona na ochranu zvířat, žádost se týká opatření podle § 28a odst. 1 písm. a) nebo e) a podle § 28b zákona na ochranu zvířat,
- na internetových stránkách Ministerstva zemědělství, oddělení ochrany zvířat www.oz.mze.cz je uveřejněn vzor formuláře žádosti,
- vzor formuláře žádosti je závazný, nelze jej měnit,
- žádost podává obec s rozšířenou působností (obecní úřad obce s rozšířenou působností),
- žádost se zasílá Ministerstvu zemědělství,
- žádost je možné podat ve vztahu k jakémukoliv druhu zvířat,
- ve vztahu k podané žádosti se nevede správní řízení.

Účelně vynaložené náklady spojené se zajištěním zvláštního opatření podle § 28a odst. 1 písm. a) a e) – základní podmínky pro podání žádosti:

- zvláštní opatření probíhá déle než 3 měsíce,
- náklady vynaložené obecním úřadem obce s rozšířenou působností ve vztahu k jednomu chovateli přesahují částku 200 000 Kč,
- chovatel neuhradil náklady spojené se zvláštním opatřením ve lhůtě stanovené v § 28a odst. 6 zákona na ochranu zvířat ani v rámci exekuce,
- žádost se podává ministerstvu vždy nejpozději do 3 měsíců od doby, kdy obecní úřad obce s rozšířenou působností obdržel informaci exekutora o důvodech neúspěšnosti exekuce, nejpozději však do 2 let od zahájení neúspěšné exekuce (později podané žádosti budou zamítnuty),
- splnění náležitostí a předložení dokladů a dokumentů uvedených v § 28d odst. 6 a 7 zákona na ochranu zvířat.

Obec s rozšířenou působností může žádat z důvodu nařízení zvláštního opatření podle:

- § 28a odst. 1 písm. a) a § 28b zákona na ochranu zvířat – bylo nařízeno a zajištěno umístění týraného zvířete do náhradní péče,
- § 28a odst. 1 písm. e) zákona na ochranu zvířat – chovateli bylo nařízeno umožnit provádění péče o zvíře jinou osobou na pozemku, ve stájích nebo v jiných objektech chovatele, kde se zvíře nachází.

Co jsou a nejsou účelně vynaložené náklady:

- Co jsou a nejsou účelně vynaložené náklady, upravuje § 28d odst. 4 zákona na ochranu zvířat.
- Účelně vynaloženými náklady se rozumí náklady na přepravu zvířete, na umístění zvířete, na krmivo, na veterinární péči, na léky a zdravotnický materiál, ostatní náklady podle zdravotního stavu zvířete, a mzdové a obdobné náklady na zabezpečení předběžné náhradní péče nebo zvláštního opatření. Upozorňujeme, že za mzdové náklady se považují náklady spojené s péčí o zvíře, nikoliv náklady spojené s vyplněním žádosti.
- Za účelně vynaložené náklady se nepovažují náklady vzniklé v době, kdy došlo k průtahům ve správním řízení o uložení správního trestu anebo umístění týraného zvířete do předběžné náhradní péče nebo při zajišťování zvláštního opatření způsobeným obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

Povinnost chovatele zvířete hradit náklady spojené se zajištěním zvláštního opatření:

- Náklady spojené se zajištěním zvláštního opatření má primárně hradit chovatel zvířete, vůči kterému směřovalo nařízení zvláštního opatření.
- Cílem právní úpravy není to, aby se obecní úřady obcí s rozšířenou působností obracely rovnou na Ministerstvo zemědělství, aniž by se pokusily náklady vymoci v rámci exekuce (výkonu rozhodnutí). Nejedná se o to, aby exekuční řízení bylo ukončeno, ale aby se obecní úřad obce s rozšířenou působností alespoň pokusil uvedené prostředky exekučně vymoci. Jsme si vědomi toho, že exekuce může neúspěšně probíhat i řadu let. Proto je právní úprava koncipována tak, že obecní úřad obce s rozšířenou působností musí nejprve vymáhat náklady v rámci exekuce, pokud však bude exekuce dlouhodobě zcela neúspěšná, může obecní úřad obce s rozšířenou působností požádat Ministerstvo zemědělství o úhradu nákladů i před skončením exekučního řízení.

- „Náklady spojené s umístěním týraného zvířete do náhradní péče a s následnou péčí o něj hradí osoba, jíž bylo zvíře odebráno. Náklady spojené s prováděním péče podle odstavce 1 písm. e) hradí chovatel.“ (§ 28a odst. 3 zákona na ochranu zvířat)
- „Náklady na léčení zvířete, které bylo týráno a poškozeno tak na jeho zdraví, ponese osoba, jež tento stav způsobila, i když přesahují hodnotu zvířete.“ (§ 28a odst. 4 zákona na ochranu zvířat)
- „O nákladech podle odstavců 3 a 4 rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností ve správním řízení. Pokud osoba, jejíž zvíře bylo umístěno do náhradní péče, neuhradí náklady podle věty první do 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech, a zvíře je vlastnictvím této osoby, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout, že se zvíře stává vlastnictvím státu. Na tuto skutečnost musí být vlastník v rozhodnutí o nákladech výslovně upozorněn. Stát zabezpečí péči o takové zvíře. Pokud osoba, jíž chované zvíře bylo umístěno do náhradní péče, neuhradí náklady podle věty první do 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech, a zvíře není vlastnictvím této osoby, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout o zabrání týraného zvířete postupem podle § 27c odst. 3 až 5.“ (§ 28a odst. 6 zákona na ochranu zvířat)
- „Osoba, která byla pravomocně uznána vinnou z přestupku podle § 27 nebo 27a, je povinna nahradit ministerstvu náklady, které ministerstvo uhradilo podle odstavce 1 nebo 2.“ (§ 28d odst. 3 zákona na ochranu zvířat).

Za jaké časové období lze žádat (přechodné ustanovení):

- Nová právní úprava obsažená v § 28d zákona na ochranu zvířat se vztahuje na ta správní řízení, u kterých byla předběžná náhradní péče nebo zvláštní opatření nařízeno po nabytí účinnosti novely (počínaje datem 1. 2. 2021), a to jen v souvislosti se správními řízeními o přestupcích, která byla zahájena také po nabytí účinnosti novely zákona (počínaje datem 1. 2. 2021).
- Žádost nelze podle nové právní úpravy v § 28d zákona na ochranu zvířat podat, pokud bylo zvláštní opatření nařízeno nebo řízení o přestupku zahájeno před datem 1. 2. 2021.
- Přechodné ustanovení k novele zákona na ochranu zvířat provedené zákonem č. 501/2020 Sb. uvádí: „Ustanovení § 28d zákona č. 246/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije v případech, kdy je rozhodováno o nařízení předběžné náhradní péče podle § 28c zákona č. 246/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a o zvláštním opatření podle § 28a odst. 1 písm. a) a e) zákona č. 246/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, v souvislosti se správními řízeními o přestupcích, která byla zahájena na základě zákona č. 246/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“
- Ve vztahu k dříve vzniklým nákladům upozorňujeme na dotační program 23.A. - Podpora obcím na zajištění nákladů péče o zvířata umístěná do náhradní péče nebo předběžné náhradní péče podle zákona na ochranu zvířat proti týrání. Tento dotační program se vztahuje na skot a koně. Na jiné druhy zvířat nebyl dotační program vyhlášen. Žádost o dotaci včetně příloh podává žadatel Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu na jím vydaném formuláři prostřednictvím Portálu farmáře Fondu.

Dále uvádíme podrobnější informace. Z důvodové zprávy k novele zákona na ochranu zvířat provedené zákonem č. 501/2020 Sb., citujeme některé části, které se týkají zvláštního opatření:

K § 28d

„Nové ustanovení § 28d upravuje úhradu nákladů spojených se zajištěním předběžné náhradní péče a zvláštního opatření ministerstvem. Již předchozí novelizace zákona na ochranu zvířat se zabývaly otázkami hrazení nákladů v případě zvláštního opatření. Finanční dopady na obecní úřady obcí s rozšířenou působností se již snížily v důsledku možnosti uložit správní trest propadnutí týraného zvířete, které se stává majetkem státu, a také díky ustanovení § 28a odst. 6 zákona na ochranu zvířat, podle kterého, pokud osoba, jejíž zvíře bylo umístěno do náhradní péče, neuhradí náklady podle věty první do 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech, a zvíře je vlastnictvím této osoby, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout, že se zvíře stává vlastnictvím státu. Došlo k výraznému omezení případů, kdy je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen nést náklady spojené s péčí o zvíře až do konce života zvířete.

V případě zvláštního opatření podle § 28a zákona na ochranu zvířat je již vydáno meritorní rozhodnutí (rozhodnutí ve věci) ve vztahu k nákladům vynaloženým na zajištění zvláštního opatření, které je vykonatelné a vymahatelné.

Z § 28a odst. 6 zákona na ochranu zvířat ve znění připravované novely citujeme: „O nákladech podle odstavců 3 a 4 rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností ve správním řízení. Pokud osoba, jejíž zvíře bylo umístěno do náhradní péče, neuhradí náklady podle věty první do 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech, a zvíře je vlastnictvím této osoby, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout, že se zvíře stává vlastnictvím státu. Na tuto skutečnost musí být vlastník v rozhodnutí o nákladech výslovně upozorněn. Stát zabezpečí péči o takové zvíře. Pokud osoba, již chované zvíře bylo umístěno do náhradní péče, neuhradí náklady podle věty první do 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech, a zvíře není vlastnictvím této osoby, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout o zabrání týraného zvířete postupem podle § 27c odst. 3 až 5.“

U zvláštního opatření je vzhledem k výše uvedenému doba, kdy je obecní úřad obce s rozšířenou působností nucen vynakládat náklady místo chovatele, který je nehradí, omezena dobou 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech. Náklady na zvláštní opatření by tam měly být z hlediska jejich výše zpravidla nižší než u předběžné náhradní péče a z hlediska časového se bude jednat o kratší dobu.

Zatímco u předběžné náhradní péče nelze náklady v průběhu jejího trvání vymáhat exekučně, u zvláštního opatření lze náklady na jeho zajištění vymáhat na základě vydaného rozhodnutí podle § 28a odst. 6. Není cílem právní úpravy to, aby se obecní úřady obcí s rozšířenou působností obracely rovnou na Ministerstvo zemědělství, aniž by se pokusily náklady vymoci v rámci exekuce (výkonu rozhodnutí). Nejedná se o to, aby exekuční řízení bylo ukončeno, ale aby se obecní úřad obce s rozšířenou působností alespoň pokusil uvedené prostředky exekučně vymoci. Jsme si vědomi toho, že exekuce může neúspěšně probíhat i řadu let. Proto je právní úprava koncipována tak, že obecní úřad obce s rozšířenou působností musí nejprve vymáhat náklady v rámci exekuce, pokud však bude exekuce dlouhodobě zcela neúspěšná, může obecní úřad obce s rozšířenou působností požádat Ministerstvo zemědělství o úhradu nákladů i před skončením exekučního řízení. Žádost o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním zvláštního opatření podle § 28a zákona na ochranu zvířat se podává ministerstvu vždy nejpozději do 3 měsíců od doby, kdy obecní úřad obce s rozšířenou působností obdržel informaci exekutora o důvodech neúspěšnosti exekuce, nejpozději však do dvou let od zahájení neúspěšné exekuce.

Nově bude Ministerstvo zemědělství hradit na základě žádosti podané obecním úřadem obce s rozšířenou působností

- účelně vynaložené náklady spojené se zajištěním předběžné náhradní péče podle § 28c, pokud vynaložené náklady přesahují částku 200 000 Kč ve vztahu k jednomu chovateli,
- účelně vynaložené náklady spojené se zajištěním zvláštního opatření podle § 28a odst. 1 písm. a) a e), pokud zvláštní opatření probíhá déle než 3 měsíce, vynaložené náklady přesahují částku 200 000 Kč ve vztahu k jednomu chovateli a chovatel neuhradil náklady spojené se zvláštním opatřením ve lhůtě stanovené v § 28a odst. 6, ani v rámci exekuce.

Cílem právní úpravy je zabezpečit, aby se obecní úřady obcí s rozšířenou působností neobávaly umisťovat týraná zvířata do předběžné náhradní péče nebo náhradní péče nebo nařídít chovateli umožnit provádění péče o zvíře jinou osobou na pozemku, ve stájích nebo v jiných objektech chovatele, kde se zvíře nachází, z finančních důvodů.

Druhým případem je situace, kdy chovatel neuhradil náklady spojené se zvláštním opatřením ve lhůtě stanovené v § 28a odst. 6 a zvláštní opatření probíhá déle než 3 měsíce, a vynaložené náklady přesahují částku 200 000 Kč ve vztahu k jednomu chovateli. Cílem právní úpravy je, aby náklady místo chovatele nemusel nést obecní úřad obce s rozšířenou působností. V tomto případě je uvedena minimální lhůta trvání náhradní péče po dobu 3 měsíců, neboť § 28a odst. 6 zákona na ochranu zvířat stanoví, že pokud osoba, jejíž zvíře bylo umístěno do náhradní péče, neuhradí náklady podle věty první do 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech, a zvíře je vlastnictvím této osoby, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout, že se zvíře stává vlastnictvím státu.

Právní úprava je založena na stejných principech jako právní úprava hrazení nákladů podle § 25 odst. 7 (původní odstavec 6) zákona na ochranu zvířat, která je prakticky aplikována od roku 2010.

Toto ustanovení se použije na případy, kdy obecním úřadem obce s rozšířenou působností vynaložené náklady přesáhnou částku 200 000 Kč ve vztahu ke zvířeti nebo zvířatům jednoho chovatele. Účelem ustanovení § 28d je finanční pomoc obecním úřadům obcí s rozšířenou působností v situacích, které jsou pro ně nepřiměřeně finančně náročné a mohly by mít významný dopad na jejich rozpočet. Částka do 200 000 Kč není považována za nepřiměřeně zatěžující pro rozpočet obecního úřadu obce s rozšířenou působností a navíc má obecní úřad obce s rozšířenou působností možnost vymáhat tyto náklady po chovateli zvířete.

Na řízení o úhradě nákladů spojených se zajištěním předběžné náhradní péče a zvláštního opatření ministerstvem se správní řád nepoužije.

Částka 200 000 Kč byla stanovena také proto, že shodná částka je uvedena v Zásadách, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2018 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, Č.j.:43252/2017-MZE-17251. Tyto zásady obsahují dotační program „23. Podpora obcím na zajištění nákladů péče o hospodářská zvířata umístěná do náhradní péče“. Předmětem dotace jsou skot a koně, kteří byli umístěni do náhradní péče nebo předběžné náhradní péče podle zákona na ochranu zvířat. Novela zákona na ochranu zvířat je širší, co se týče druhů zvířat, na které je možné získat od Ministerstva zemědělství úhradu nákladů. V novele zákona na ochranu zvířat nejsou druhy zvířat omezeny, novela zákona na ochranu zvířat dává možnost získat úhradu uvedených nákladů ve vztahu ke všem druhům zvířat.“

K § 28a odst. 3

„V praxi se objevily výkladové problémy s tím, kdo má hradit náklady spojené s prováděním péče o zvíře jinou osobou na pozemku, ve stájích nebo v jiných objektech chovatele, kde se zvíře nachází, podle § 28a odst. 1 písm. e) zákona na ochranu zvířat. Zákon toto výslovně neupravoval. Nově se proto v § 28a odst. 3 jednoznačně stanoví, že uvedené náklady je povinen hradit chovatel zvířete.“

K § 28a odst. 6

„V rámci zvláštního opatření může podle dosavadní právní úpravy zaniknout vlastnické právo ke zvířeti pouze tehdy, je-li zvíře vlastnictvím osoby, které bylo zvíře odebráno (viz § 28a odst. 6 zákona na ochranu zvířat). Jestliže bylo zvíře odebráno držiteli, nájemci nebo pachtýří, vlastnické právo vlastníka zvířete v rámci zvláštního opatření postupem podle § 28a odst. 6 zákona na ochranu zvířat zaniknout podle dosavadní právní úpravy nemůže.

S případy, kdy se zvláštní opatření aplikuje na osobu odlišnou od vlastníka, se Ministerstvo zemědělství ve své praxi setkává velmi zřídka.

Pokud osoba, již bylo zvíře odebráno, není vlastníkem zvířete a nehradí náklady spojené s umístěním týraného zvířete do náhradní péče, hradí tyto náklady ve skutečnosti obecní úřad obce s rozšířenou působností. Nová právní úprava má za cíl zajistit, aby tyto náklady nemusel obecní úřad obce s rozšířenou působností hradit dlouhodobě. Pokud osoba, již chované zvíře bylo umístěno do náhradní péče, neuhradí náklady podle věty první do 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech, a zvíře není vlastnictvím této osoby, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout o zabrání týraného zvířete postupem podle § 27c odst. 3 až 5. Odůvodnění k tomuto postupu viz výše.“

Ing. Petr Jílek
ředitel odboru

Otisk úředního razítka